

GIEŁDA VS. KONFLIKT MILITARNY

Z pamiętnika Głównego Analityka

PROPERTY & CAPITAL
ADVISORS

GIEŁDA VS. KONFLIKT MILITARNY

Każdy konflikt militarny jest ogromnym dramatem zwyczajnych ludzi, którzy znaleźli się w promieniu jego oddziaływania. Zaś konflikt wybuchający w ważnym z punktu widzenia geopolityki miejscu dodatkowo angażuje kraje, które w geopolitycznej rozgrywce chcą mieć od siebie coś do powiedzenia. I żebyśmy wszyscy nie mieli złudzeń - zawsze będzie tak samo: nieszczęście biednych ludzi, na których głowy spadają bomby przeplata się z chłodną i bezduszną kalkulacją innych, którzy w wygodnych gabinetach obmyślają następne posunięcia na mapie świata.

Geopolityka ma to do siebie, że kwestia indywidualnego człowieka i jego życia nie jest w ogóle brana pod uwagę. Jakby chodziło jedynie o same terytoria, zasoby, szlaki komunikacyjne, wpływy. Reszta jest tylko tłem, nad którym nikt nie będzie biadolił.

DYLEMAT INWESTORA W OBLICZU KONFLIKTU

Jednak istnieje inny jeszcze wymiar tej tragicznej sytuacji. I chyba o wiele bardziej surrealistyczny niż może ci się wydawać. Bowiem, czy na wieść o wybuchu poważnego konfliktu militarnego, nie martwisz się najpierw o swoje inwestycje? Szczególnie, gdy masz zaangażowane w nie poważne środki finansowe? I wtedy z uwagą i skupieniem śledzisz **w jaki sposób reagują na te wydarzenia notowania giełdowe, fundusze, złoto, ropa naftowa**. Dopiero po jakimś czasie dociera do ciebie, że to przecież okropne, gdy niewinnych ludzi pozbawia się dobytku, a także życia.

Przyglądając się takiej sytuacji zupełnie na chłodno i bez emocji, można by zarzucić ci brak empatii, bezdusność, lodowate serce. Jednak nie byłaby to prawda. Każdy z nas posiada bowiem głębokie ludzkie uczucia i nie jest ci obca wrażliwość wobec czyjegoś nieszczęścia. I nie chodzi tutaj bynajmniej o relatywizowanie tego poważnego problemu albo wręcz bagatelizowanie. Rzeczą polega na zupełnie czymś innym. Gdzie jest zatem ten klucz otwierający drzwi do komnaty, w której odnajdziemy wyczerpujące wyjaśnienie? Odpowiedzią jest nasza ludzka natura, od której nie możesz się tak po prostu uwolnić, bo tkwi ona w tobie przez całe twoje życie aż do ostatniego dnia. Natura ta przez cały czas kieruje twoimi odruchami. Zarówno dobrymi jak i złymi. Ale w tym akurat konkretnym przypadku, bez udziału woli podążasz instynktownie ku temu, co jest ci najbliższe. I nie wolno absolutnie nazywać tego egoizmem. To właśnie dlatego twoja pierwsza myśl natychmiast biegnie ku temu, co jest dla ciebie najdroższe.

Z drugiej zaś strony nie możesz zaprzeczyć temu, że dzisiejszy świat zdominowany jest przez wszechobecną informację. A ci którzy na co dzień zajmują się jej dostarczaniem dawno zatracili już wszelki umiar. Nie widzą żadnego problemu w tym, że w głównych wydaniach informacyjnych przekazywanych przez telewizję, zaraz po materiale o setkach zabitych w toczącym się konflikcie militarnym, pojawia się relacja z koncertu disco polo, na którym zadowolony z siebie Zenek Martyniuk śpiewa o zielonych oczach.

To, w jaki sposób reagujesz na docierające do ciebie informacje jest w poważnym stopniu uformowane przez konfigurację samego przekazu. Im więcej chaotycznych i nieskładnych informacji, luźno ze sobą powiązanych i nawzajem się przeplatających, takich od „Sasa do Lasa”, tym z biegiem czasu, dzień po dniu, tępieje twoja wrażliwość względem tego, co do ciebie dociera. Warto chyba od czasu do czasu zwrócić na to szczególną uwagę, by umieć przeciwstawić się tej narastającej i destrukcyjnej dla twojej świadomości fali.

MERKANTYLIZM PONAD WSZYSTKO

Zawodowi inwestorzy pragnący za wszelką cenę odnosić sukcesy na inwestycyjnej niwie są z natury nadzwyczaj cyniczni i podchodzą do każdej wojny w sposób bardzo pragmatyczny. Zawsze patrzą na to, kto może wtedy zyskać, a kto ostatecznie stracić. Które branże i spółki będą w stanie odnieść tymczasową korzyść. Nie zapominaj i o tym, że **podczas takich napięć może pojawić się deficyt niektórych towarów powodujący wzrost ich cen. W przypadku Bliskiego Wschodu zawsze chodzi o to samo: o ropę naftową.**

Jej oddziaływanie na globalną gospodarkę jest powszechnie znane i nie ma w tym miejscu najmniejszej potrzeby zanadto tego roztrząsać. Wystarczy wiedzieć, że **gwałtowny wzrost ceny tego surowca, która utrzymuje się potem przez dłuższy czas, jest bardzo szkodliwy dla gospodarki.** Szczególnie dla tej, która musi kupować ten surowiec zagranicą. Ale jest za to darem losu dla całej branży zajmującej się wydobyciem i przetwarzaniem ropy naftowej.

Postępowanie zawodowych inwestorów można by ująć jednym zadaniem: merkantylizm ponad wszystko. Oni wiedzą dobrze, iż jakikolwiek sentymentalizm jest w tej profesji szkodliwy. To właśnie dlatego tzw. **lokalne wojny mają tak krótkotrwały wpływ na giełdę akcji. Rynek kapitałowy potrafi szybko się z tym oswoić.**

KONFLIKT NA BLISKIM WSCHODZIE A REAKCJA RYNKÓW GIEŁDOWYCH

Spójrzmy zatem, co wydarzyło się przed miesiącem. Siódmego października była sobota, gdy Hamas zaatakował Izrael. A w poniedziałek, dziewiątego, indeks S&P 500 wzrósł o 0,63% i w kolejnych dniach rósł dalej. Siedemnastego, czyli dziesięć dni po ataku, był o 2% wyżej względem notowań z piątku, szóstego października. Tymczasem rynek z wielką uwagą nasłuchiwał wieści o polityce monetarnej, bowiem pierwszego listopada miało odbyć się posiedzenie FED-u i dawano dwadzieścia pięć procent szans na kolejną podwyżkę stóp procentowych. Nasz rynek, czyli indeks WIG, podążał do wyborów parlamentarnych w ślad za S&P 500. Dopiero wynik wyborów odmienił wszystko.

Podczas gdy rynek w USA spadł w kolejnych dniach o 5,8%, nasz WIG wzrósł o 6,3%. Takiej reakcji inwestorów na wynik wyborów nikt nie był w stanie przewidzieć. **Dlatego nasza giełda była w drugiej połowie października czołowym rynkiem na świecie pod względem wyniku.** Jednak indeks **S&P 500** nie pozwolił na siebie długo czekać i w ostatnich dniach **wzrósł o 7,2% niwelując w całości ostatni spadek.** Wzrost ten jest niejako reakcją inwestorów na bardziej powściągliwy ton przedstawicieli FED-u odnośnie polityki monetarnej. A wszystko to wydarzyło się w czasie, gdy konflikt na Bliskim Wschodzie coraz bardziej się zaostrzał.

Te trzydzieści dni pokazały nam dobitnie, że w rywalizacji o uwagę zawodowych inwestorów sprawy związane z ekonomią zajmują zawsze czołowe miejsce. **Polityka monetarna i fiskalna, czyli wszystko to, co kształtuje środowisko w jakim przyjdzie działać firmom, jest pod względem istotności kluczowa dla rynku kapitałowego.** Zaś sprawy z dziedziny geopolityki, o ile nie odnoszą się do głównych rynków, zajmują ledwie chwilę, po czym odchodzą na dalszy plan.

Rynek giełdowy potrafi dość prędko oswoić się z nową sytuacją i dostosować poziom ryzyka do powstałych okoliczności. Choć wiadomo przecież nie od dzisiaj, że konflikty militarne mają to do siebie, że całkiem łatwo przychodzi je rozpocząć, ale nadzwyczaj trudno zakończyć. A bierze się to przede wszystkim stąd, że w takim starciu żaden polityk nie chce uchościć za pokonanego. Zatem dopóki obydwu stronom wystarczy środków w postaci zapasów i ludzi, a także sił, rozpoczęta wojna będzie trwać dalej.

REAKCJA INDEKSU S&P 500 NA WYDARZENIA O ZNACZENIU GEOPOLITYCZNYM

By nie zostać posądzonym o jakąś demagogię, przedstawiam poniżej tabelę, w której pokazano różne dramatyczne wydarzenia o znaczeniu geopolitycznym na przestrzeni ostatnich kilkudziesięciu lat i reakcję na nie indeksu S&P 500 w kolejnym dniu, miesiącu, półroczu, roku. Może wydawać ci się to zupełnie nieprawdopodobne, by giełda tak nikto reagowała na konflikty zbrojne, ale gdy oprzesz się na danych historycznych, którym nie podobna zaprzeczyć, wówczas zapewne zweryfikujesz swój sposób myślenia na ten temat. Zapamiętaj sobie taką oto uwagę: logika postępowania giełdy jest odmienna od logiki, którą postępujesz się na co dzień.

Major Geopolitical Events and Subsequent S&P 500 Price Returns						
Event	Date	1 day	1 month	6 months	12 months	
Cuban Missile Crisis	16-Oct-62	-0.3%	5.4%	21.1%	27.8%	
JFK Assassination	22-Nov-63	-2.8%	6.3%	16.0%	23.5%	
Six-Day War	5-Jun-67	-1.5%	3.3%	7.5%	13.5%	
Bretton Woods Collapse	15-Aug-71	3.2%	0.9%	6.9%	13.1%	
Arab Oil Embargo	19-Oct-73	-1.0%	-8.6%	-14.9%	-34.4%	
Iranian Shah Overthrown	11-Feb-79	0.3%	1.7%	9.4%	20.1%	
Fall of Berlin Wall	9-Nov-89	-0.5%	4.5%	2.2%	-6.8%	
Start of Gulf War	17-Jan-91	3.7%	12.6%	17.5%	27.7%	
9/11 Terrorist Attacks	11-Sep-01	-4.9%	-0.1%	6.7%	-16.8%	
Fukushima Nuclear Disaster	11-Mar-11	-0.6%	1.5%	-10.9%	5.1%	
Russia Annexes Crimea	20-Feb-14	-0.2%	1.8%	8.4%	14.7%	
Brexit Vote	23-Jun-16	-3.6%	2.6%	7.0%	15.4%	
NotPetya Cyberattack	27-Jun-17	0.9%	2.3%	10.9%	11.6%	
Russia-Ukraine Conflict	24-Feb-22	1.5%	7.0%	-2.0%	-6.0%	
Israel-Hamas War	7-Oct-23	0.6%	-	-	-	
Average		-0.3%	2.9%	6.1%	7.8%	

Źródło: Merrill A Bank Of America

Patrząc na tę tabelę, z łatwością dostrzeżemy, że wymieniono tam też inne ważne wydarzenia, nie będące konfliktami zbrojnymi, takie między innymi jak: **kryzys kubański – 1962 r.; zabójstwo prezydenta Kennedy’ego – 1963 r.; arabskie embargo na ropę naftową – 1973 r.; atak terrorystyczny 11.09.2001 na World Trade Center w Nowym Jorku; katastrofa elektrowni atomowej w Fukushima – 2011 r.; Brexit -2016 r.**

Największy ujemny wpływ na notowania giełdowe miało arabskie embargo na ropę naftową w 1973 r. Przyczyniło się ono do dotkliwej recesji w USA i Europie Zachodniej, Potem pojawiła się uporczywie wysoka inflacja, którą udało się pokonać dopiero na początku lat osiemdziesiątych. Także atak na World Trade Center w Nowym Jorku odbił się negatywnie na giełdzie. Ale w tym wypadku należy podkreślić, że po pęknięciu bańki internetowej trwała już recesja i w dniu 11.09.2001 indeks S&P 500 był o 28,5% niżej od swojego szczytu w marcu 2000 r.

STRATEGICZNE MIEJSCE – CIEŚNINA ORMUZ

Dzisiaj największe obawy budzi rozlanie się konfliktu w Palestynie na cały region Bliskiego Wschodu. **Najbardziej newralgicznym miejscem jest cieśnina Ormuz, która jest jedynym szlakiem morskim prowadzącym z Zatoki Perskiej na ocean. W najwęższym miejscu ma 54 km szerokości.** Przepływa tamtędy ok. 40% transportu ropy drogą morską i 20% całego przewozu ropy na świecie. Każdy chyba potrafi zrozumieć jak strategiczne jest to miejsce.

Poważne zakłócenia na tym szlaku są w stanie spowodować globalny kryzys ekonomiczny.

Wszyscy światowi gracze mają tego świadomość, dlatego co rusz dowiadujemy się o kolejnych spotkaniach na szczycie. Nikomu chyba w tej chwili nie zależy na tym, aby wywołać chaos gospodarczy.

ZESTAWIENIE STÓP ZWROTU Z WYBRANYCH INDEKSÓW W OKRESIE

INDEKS	1 M	3M	6M	12M	36M	60M
Portfel Modelowy	-5,03%	-5,72%	-2,18%	2,88%	28,31%	40,97%
WIG	9,46%	-0,95%	13,72%	41,94%	62,33%	29,41%
WIG20	12,22%	-2,00%	11,79%	39,93%	41,81%	-0,10%
MWIG40	4,68%	-3,42%	12,32%	35,13%	61,64%	35,29%
SWIG80	0,85%	-5,01%	-1,38%	25,89%	61,67%	90,09%
DAX	-3,75%	-9,95%	-6,98%	11,74%	28,16%	29,38%
SP500	-2,20%	-8,61%	0,58%	8,31%	28,25%	54,65%
XAUPLN	3,46%	6,06%	0,89%	7,14%	12,44%	79,08%

Źródło: opracowanie własne, dane aktualne na dzień 31.10.2023 r.

Autor: Jarosław Kostrzewa
Główny Analityk Rynku Kapitałowego
w Property & Capital Advisors